

Udbygget notat vedr. Sankt Petri Kirke: Økonomi, organisation og ansættelse af præster og kirkefunktionærer

Dato: 1. oktober 2018

Akt nr. 22542

Sagsbehandler
Christian Hust Stigel

Notatet bygger på oplysninger, der fremgår af hjemmesiden for Sankt Petri Kirke samt information, som er modtaget fra menighedsrådet.

Sankt Petri tyske menighed er en selvstændig menighed inden for folkekirken uafhængig af sogneinddelingen.

Menigheden har aktuelt ca. 540 husstandsmedlemskaber svarende til ca. 960 personer. Herudover er ca. 350 personer associerede medlemmer.

Ethvert medlem i folkekirken kan blive medlem af Sankt Petri Kirke, uanset nationalitet eller hvor i riget vedkommende har bopæl. Størstedelen af menighedens medlemmer er dog bosiddende på Sjælland. Medlemmerne af Sankt Petri Menighed er samtidig medlemmer af folkekirken og kan udøve valgret og er valgbare i deres bopælsogn.

Ved en lovændring i 1999¹ ændrede Skt. Petri tyske menighed status i folkekirken fra at have karakter af en valgmenighed til en status svarende til den status, der gælder for døvemenigheder, jf. menighedsrådslovens § 5.

Lovændringen indebar, at medlemmer af Sankt. Petri tyske menighed tillige kom til at høre til den sognemenighed, hvor de bor og hermed fik samme rettigheder og pligter som øvrige folkekirkemedlemmer, herunder valgret til menighedsråd m.v. samt pligt til at betale kirkeskat. Indtil lovændringen trådte i kraft havde medlemmer af Sankt. Petri menighed været fritaget for at betale kirkeskat og havde i praksis kun deltaget i valg af Sankt Petri tyske Kirkes bestyrelse.

Statusændringen indebar, at fællesfonden herefter har finansieret menighedens årlige driftsunderskud. Denne forpligtelse modsvares for folkekirken som helhed af, at medlemmerne af Sankt Petri tyske Kirke nu betaler kirkeskat.

Det bygningsmæssige ansvar for kirkebygningen og finansieringen af de udgifter, der er forbundet hermed, varetages af Slots- og Kulturstyrelsen.²

¹ Lov nr. 941 af 20. december 1991 om ændring af lov om valg til menighedsråd, lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning og lov om folkekirkens økonomi (Ajourføring af bestemmelser om værgemål, tidsfrister og brevstemmer på institutioner samt bestemmelser vedrørende medlemmer af Skt. Petri tyske menighed).

² Indtil 1. januar 2001 blev udgifterne til kirkebygningens vedligeholdelse og drift betalt af menigheden.

Økonomi

Side 2

Akt nr. 10495

Fællesfondens tilskud til Sankt Petri menighed er på 1,9 mio. kr., jf. fællesfondens budget for 2018, inklusiv en genopretning af bevilling på 162.000 kr. om året fra omprioriteringspuljen 2017.³

Endvidere fremgår følgende om finansieringen af Sankt Petri Kirkes menighed af Sankt Petris hjemmeside⁴:

”Vores menighed er i stand til selv at skaffe ca. 35 % af de årlige udgifter f.eks. gennem legater, gaver, sponsorater til kirkemusikken, medlemsbidrag og gebyrer. Størstedelen af vores budget, ca. 60 %, er et tilskud fra kirkeministeriet. De resterende 5 % får vi fra EKD (Evangelische Kirche in Deutschland).“

Medlemsbidraget beskrives på følgende vis:

”Medlemsbidraget på p.t. 150 kr. pr. husstand om året spiller en afgørende rolle. Da menighedsmedlemmerne bor meget spredt, er der ikke noget geografisk tilhørsforhold til Sankt Petri menighed, og derfor viser betaling af medlemsbidrag, at man er medlem af menigheden. Når man har betalt medlemsbidrag i et år, har man stemmeret ved valg af præst og til menighedsrådet.

Derfor er det af afgørende betydning, at vi ved, hvem der er medlem og dermed har stemmeret. Sådan står det i vores vedtægter, som Dronning Margrethe II bekræftede på ny i 2000. Desuden er det vigtigt at have det helt præcise overblik over medlemsantallet ved forhandlinger med vores partnere.

Økonomisk set spiller medlemsbidraget ikke så stor en rolle: medlemsbidragene dækker ca. 2 % af vores udgifter.”

Det fremgår af regnskabet for Sankt Petri Kirke 2017, at de samlede indtægter – inkl. tilskuddet fra fællesfonden – er på ca. 3.550.000 kr. Medlemsbidraget udgør samlet set omkring 81.000 kr. årligt, mens der indsamles ca. 77.000 kr. i kollekt og ca. 340.000 i gaver og gebyrer m.v.

Det fremgår endvidere af årsregnskabet for Sankt Petri Kirke 2017, at der er modtaget tilskud fra EKD til Kirchenamt og kulturarbejde på henholdsvis 109.916 kr. og 55.918 kr. i 2017. Herudover er der et tilskud fra Nordkirche⁵ på 7.463 kr. Kirken modtog i 2017 ca. 477.000 kr. i legater.

På udgiftssiden består Sankt Petri Kirkes væsentligste udgifter af lønudbetaling til præsten, organist, kirketjener og kontormedhjælp samt betaling for leje af præstebolig, menighedslokaler, forbrugsudgifter samt drift af menighedslokaler m.v. og vedligehold af inventar⁶.

³ http://www.km.dk/fileadmin/share/publikationer/131731-17_v2_Budget_2018_-_Faellesfonden_v5.PDF

⁴ <http://sanktpetriskole.dk/Default.aspx?ID=730>

⁵ Evangelisch-Lutherische Kirche in Norddeutschland

⁶ Med virkning fra den 1. januar 1994 overtog Slots- og Ejendomsstyrelsen [Nu Slots- og Kulturstyrelsen] det bygningsmæssige ansvar for kirkebygningen.

I 2017 er der således afholdt lønudgifter m.v. på ca. 1.770.000 kr.

Løn- og ansættelsesvilkår fastsættes af EKD, men det er Skt. Petri Kirke, der finansierer præstens løn. Udgifter til indbetaling til præstens pension afholdes af EKD.

Øvrigt personale er ansat efter danske forhold.

Endvidere afholdtes lejeudgifter til præstebolig og menighedslokaler på ca. 340.000 kr.

Kirkebygningen ejes af Slots- og Kulturstyrelsen. Sankt Petri Kirke betaler ikke for leje af kirkebygningen, men afholder forbrugsudgifter samt vedligeholdelsesudgifter på inventar, herunder orgelet. Slots- og Kulturstyrelsen gennemgår bygningen en gang om året. Herudover deltager Slots- og Kulturstyrelsen i et årligt møde vedrørende udenomsarealer, som er fælles med Sankt Petri Skole. Der er i 2017 betalt til vedligeholdelse af inventar og installationer på 52.600 kr. Samlet er der afholdt vedligeholdelsesudgifter på ca. 493.000 kr. hvoraf udgifter til varme udgør ca. 254.000 kr.

Organisation

Bestemmelser om Sankt Petri Kirkes menighedsråd, sammensætning og regler om valg m.v., fremgår af "Regler for bestyrelse af St. Petri Den tysksprogede Menighed i Den danske Folkekirke" af 1. november 2000, stadfæstet ved kgl. resolution af 10. november 2000⁷.

Det følger af vedtægtens § 2, at menighedens anliggender styres af menighedsrådet.

Menighedsrådet varetager således kirkens og menighedens tarv og interesser, herunder administrerer kirkens indtægter og udgifter og bestyrer kirkens faste ejendom⁸, fastsætter bidragsprocenten m.v., jf. vedtægtens § 10.

Menighedsrådet består af sognepræsten og 10 medlemmer valgt af menigheden, der vælges for 4 år, jf. vedtægtens § 3.

Det følger af vedtægtens § 6, at "valgret til menighedsrådet har enhver, der i mindst et år før valget har været og vedblivende er medlem af Sankt Petri Menighed, og som senest den dag valget foregår, er fyldt 18 år".

Valgbar til menighedsrådet er enhver, der i henhold til vedtægtens § 6 opfylder betingelserne for valgret, medmindre den pågældende ved dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af et menighedsråd, eller er under værgemål med fratagelse af retslig handleevne. Mand og hustru eller

⁷ Disse regler benævnes i notatet som vedtægt.

⁸ Slots & Kulturstyrelsen [Nu Styrelsen for Kultur og Slotte] har overtaget ansvaret for Sankt Petri Kirke og Gravkapellers bygningsmæssige tilstand, idet styrelsen har til opgave at bevare slotte og ejendomme for staten. I kraft af Sankt Petris særlige privilegier i forhold kongehuset hører Sankt Petris bygninger ind under denne ordning.

beslægtede i op- og nedstigende linje kan ikke samtidig være medlemmer af menighedsrådet, jf. vedtægtens § 7.

Ordinære valg til menighedsrådet foretages på en af menighedsrådet fastsat dag i sidste halvdel af november måned, dog inden kirkeårets udgang, og i et passende lokale bestemt af menighedsrådet. Når valg skal foretages nedsætter menighedsrådet et af 5 medlemmer bestående udvalg, hvortil rådet evt. kan udpege enkelte menighedsmedlemmer uden for menighedsrådet, til som valgbestyrelse at affatte en valgliste over såvel valgberettigede som valgbare. Valgbestyrelsen vælger selv sin formand. Det er en betingelse for at kunne udøve valgret eller vælges til menighedsrådet, at vedkommende er optaget på nævnte valgliste. Valglisten henlægges til eftersyn for menighedens medlemmer i menighedens lokaler, hvorom bekendtgørelse sker dels ved alle regelmæssige gudstjenester senest 14 dage før valget, dels ved bekendtgørelse i menighedens blad, jf. vedtægtens § 8.

Valgret udøves ved personligt møde eller ved brev, jf. vedtægtens § 9.

Det følger endvidere af vedtægtens § 1, at regenten udnævner en patron, dog således at menighedsrådet forinden har adgang til at udtale sig om udnævnelsen.

Der er således en særlig forbindelse til det danske kongehus, idet kong Christian IV i år 1616 forordnede oprettet et embede som kongelig patron, der skulle holde øje med menighedens privilegier. Patronen agerer således på vegne af kongehuset, oprindelig en funktion, som blev varetaget af rigets finansminister. Den nuværende kongelige patron er generalløjtnant Kjeld Hillingsø.⁹

Patronen skal i alle påkommende tilfælde søge at fremme kirkens og menighedens tarv og interesser, ligesom patronen skal underrettes om vigtigere og betydelige sager vedr. kirken og menigheden. Menighedsrådets afgørelse ift. spørgsmål om udelukkelse af et medlem, hvor den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for medlemskab eller vedbliver med at undlade at opfylde sine forpligtelser, kan endvidere indbringes for patronen, jf. vedtægtens § 5. Patronen træffer endvidere afgørelser i tilfælde af tvist om et valgs gyldighed mv., jf. vedtægtens § 9.

Medlemmerne af Sankt Petri Menighedsråd har ikke valgret til bispevalget i medfør af bispevalglovens § 3, stk. 1, 1. pkt., idet menighedsrådet ved St. Petri Kirke ikke opfylder betingelserne for at være et af "stiftets menighedsråd", da rådet ikke er oprettet i henhold til reglerne i lov om menighedsråd. Desuden har medlemmerne af rådet ikke nogen tilknytning til stiftet, og det er patronen - og ikke biskoppen - som i henhold til vedtægten er tilsynsmyndighed i forhold til menighedsrådet ved valg mv.

Medlemskab

⁹ <http://sanktpetriskole.dk/Default.aspx?ID=775>

Følgende fremgår om medlemskab på kirkens hjemmeside:

Side 5

Akt nr. 10495

"Bliv medlem af Sankt Petri Kirke! Hvordan?"

Hvis man flytter inden for Tyskland, plejer man som medlem af Den evangeliske Kirke i Tyskland at få en velkomstskrivelse fra den nye evangeliske menighed, som man hører til efter flytningen.

I Sankt Petri er det ikke sådan, fordi der ikke er nogen, som per automatik er medlem af Sankt Petri Kirke. Hvis du vil være medlem hos os, skal du melde dig til!

Den hertil krævede tilmeldingsblanket fås hos Bettina Wilting. Alternativt kan den downloades her på hjemmesiden. Det noget symbolske medlemsbidrag beløber sig p.t. til DKK 150 / € 20 pr. år for hele husstanden.

Du kan blive medlem i Petri, hvis du enten er medlem af Den danske Folkekirke eller Den evangeliske Kirke i Tyskland.¹⁰

Der findes dog også en vigtig 3. måde at blive medlem på: nemlig det associerede medlemskab. Hvis du er medlem af en anden kirke eller ikke er medlem af nogen kirke, kan du på denne måde vise dit tilhørsforhold til Petri.

Lige meget, hvilken form for medlemskab du vælger, så får du tilsendt vores blad Petri Post via posten.¹¹

Associerede medlemmer har ikke adgang til kirkelig betjening eller stemmeret ved valg af menighedsrådet eller ved præstevalg. Ordningen med associerede medlemmer tjener dels til, at personer kan vise et vist tilhørsforhold til Sankt Petri Kirke og få informationer om kirken via kirkebladet og dels til, at personer kan afklare, om de ønsker at blive optaget som fuldt medlem. Aktuelt er der ca. 350 associerede medlemmer.

Når en person ønsker at blive optaget som fuldt medlem af Sankt Petri Kirke, skal personen samtidig indmeldes i Den Danske Folkekirke, hvis ikke personen allerede er medlem af folkekirken.

Ansættelse af præster og kirkefunktionærer

Præsten ved Sankt Petri Kirke er stadfæstet af Dronningen, men præsten har ikke Kirkeministeriet som ansættelsesmyndighed. Ansættelsesmyndighed er derimod Sankt Petri Menighedsråd.

¹⁰ Følgende fremgår af § 2i lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning:

"§ 2. Et medlem af folkekirken kan bringe sit medlemskab til ophør ved skriftlig anmeldelse.

Stk. 2. Medlemskabet ophører, såfremt et medlem slutter sig til et andet trossamfund eller på anden måde, f.eks. ved at lade sig gendøbe, stiller sig uden for folkekirken."

¹¹ <http://sanktpetriskole.dk/Default.aspx?ID=729>

Følgende fremgår således af vedtægtens § 12:

Side 6
Akt nr. 10495

"Det har sit forblivende ved den hidtil gældende kutyme, hvorefter sognepræsten vælges ved direkte valg af Menighedens medlemmer.

Sognepræsten varetager Menighedens kirkelige betjening. Han er i udøvelse af sit kald, herunder den private sjælesorg, uafhængig af menighedsrådet."

Proceduren er nærmere beskrevet på kirkens hjemmeside, hvoraf følgende fremgår:

"Når stillingen [Sankt Petri Kirkes præstestilling] skal genbesættes, slår EKD (Evangelische Kirche in Deutschland) stillingen op. Efter en ansøgningsrunde hos EKD, foreslår EKD Sankt Petri en vifte af egnede kandidater, som menighedsrådet foretager en udvælgelse iblandt. De stemmeberettigede menighedsmedlemmer vælger præsten blandt disse kandidater. Efter at EKD har udsendt præsten, udnævnes præsten gennem Kirkeministeriet af den danske regent og indsættes af domprovsten. Det betyder bl.a., at præsten i Sankt Petri ifølge dansk lov også har en civilretslig funktion ved vielser, hvilket adskiller sig fra tysk lovgivning.

Udsendelsen er begrænset til et åremål på 6 år. En forlængelse er mulig - efter aftale med EKD."¹²

Præsten bliver således valgt af menigheden (alle, der har betalt medlemsbidrag). Forinden har menighedsrådet haft en dialog med EKD om krav m.v. til den nye præst. EKD udvælger fx 10 kandidater først og taler med dem, hvorefter EKD blandt dem vælger tre, der sammen med deres ægtefæller mødes med menigheden henover tre weekender, hvorefter menigheden indstiller kandidaten til stadfæstelse som præst for menigheden.

I EKD betragtes præsten som præst for en udlandsmenighed. Tjenesten i Danmark er begrænset til seks år. Efter 4,5 år skal der tages stilling til en eventuel forlængelse. Præsten kan være præst for menigheden i maksimalt 9 år.

Sankt Petri Kirkes Menighedsråd har oplyst, at der alene rekrutteres præster, som er ordineret i Tyskland, og som har mindst 5 års erfaring som præst i Tyskland.

Kirkeministeriet modtager gennem biskoppen over Københavns Stift ansøgning fra Sankt Petri Menighedsråd med anbefaling fra den kongelige patron om, at vedkommende præst må blive stadfæstet som præst for menigheden. Kirkeministeriet udvirker herefter stadfæstelsen ved kgl. resolution.

Der er et løbende samarbejde med Københavns biskop og domprovsten, og den tyske præst deltager i præstekonventet i Københavns Stift.

¹² <http://sanktpetriskole.dk/Default.aspx?ID=730>

EKD har en udlandsbiskop og præst og menighed får med mellemrum besøg fra EKD.

Side 7
Akt nr. 10495

Da det er en af betingelserne for valgret til bispevalget i medfør af bispevalglovens § 3, stk. 1, 2. pkt., at præsten har Kirkeministeriet som ansættelsesmyndighed, har præsten ved Sankt Petri Kirke i lighed med menighedsrådet således ikke valgret til bispevalget.

Endvidere er det menighedsrådet, der ansættes og afskediger kirkefunktionærerne, fastsætter vilkårene for deres ansættelse og udfærdiger tjenesteregulativer for dem, jf. vedtægtens § 10.

Tilknytning til EKD

Følgende fremgår af Sankt Petri Kirkes egen hjemmeside:

"EKD, Den Evangeliske Kirke i Tyskland, er en vigtig samarbejdspartner. I vores menigheds målsætning formuleres det således: "Som tysk menighed i udlandet er vi kontraktligt knyttet til Den Evangeliske Kirke i Tyskland og har rødder i den liturgiske, teologiske og kulturelle tradition i den tyske lutherske skole." Præsten udsendes af EKD til den danske folkekirke. Præsten vælges af de stemmeberettigede medlemmer i Sankt Petri Kirke og udnævnes af den danske regent. "

Herudover oplyses det, jf. ovenfor, at EDK endvidere bidrager økonomisk til Sankt Petri Kirke, ligesom EKD er ansættelsesmyndighed for præsten og har en betydelig rolle i forhold til udvælgelsen af en præst, ved f.eks. at udvælge de kandidater til præstestillingen, som kommer på valg efter vedtægtens § 12, jf. ovenfor.

Sankt Petri Kirke er endvidere underlagt et vist tilsyn af EKD Obenkirchenrat, Referent für Nord- und Westeuropa.